

amplectere: Virū autē dixerim fuisse iesum, non solū sam
 cū diceret uir ppheta potens in opere & sermone: sed etiā
 cū tenera adhuc infantis mēbra: dei mater blando uel so
 uerit in gremio: uel gestaret in utero. Vir igit erat iesus
 necdū etiam natus: sed sapientia non etate: animi uigore
 nō uiribus corpis: maturitate sensu: nō corpulentia mem
 brorū. Neq; enim minus habuit sapientie uel potius nō
 minus fuit sapia iesus conceptus quā natus: paus quā
 magnus. Sicut ergo latens in utero, sic uaginis in præse
 pio: sic iam grādiu sculus inter rogās doctores in templo:
 sic iā perfecte etatis docens in pplō: sic uero profecto ple
 nus fuit spiritu scō. Nec fuit hora in quacūq; etate sua:
 qua de plenitudine illa quā in sui conceptōe accepit in
 utero, uel aliquid minueret uel aliquid eidem adhaereret
 sed à principio pfectus: à principio, in quā, plenus fuit spū
 sapientie & intellectus: spiritu consiliū & fortitudinis: spi
 ritu scientie & pietatis: & spiritu timoris dñi. D Nec
 temoueat qd de illo legis in alio loco. Iesus autem pphie
 bat sapientia & etate & gratia apud deum & homines.
 Nam quod de sapientia & gratia hic dictum est: non secū
 dum qd erat: sed s'm qd apparebat intelligendum est: non
 quia uidelicet aliquid ei nouum accideret qd ante nō ha
 beret: sed qd accideret uideret quando uolebat ipse ut ui
 deret. Tu homo cum proficis nō quando nec quātum uis
 proficis: sed te nesciente tuus moderat profectus: tua uita
 disponitur. At uerō puer iesus qui disponit tuam, ipse di
 sponere & suam, & quando uolebat & quibus uolebat
 sapiens apparebat, quando & quibus uolebat sapientior:
 quando & quibus uolebat sapientissimus, quāquā in se
 nūquā esset nisi sapientissimus. Similiter & cum semper
 omni gratia plenus fuisset: sic quam apud deū: sic quā
 apud homines habere deberet, pro suo tamen arbitrio eā
 nunc plus nunc minus ostendebat: prout cementium uel
 meritū cōgruere, uel saluti expedire sciebat. Cōstat ergo
 quia semper iesus uirilem animum habuit, & si semper in
 corpore uir nō apparuit. Cur deniq; dubito uirum fuisse
 se in utero: quem mihi deum fuisse non ambigo. Minus
 quippe esse esse uirū quā esse deum. Sed uide si nō etiam
 hanc hieremie nouitatem Esaias lucidissime aperit: qui
 nouos superius aaronicos flores exposuit. Ecce, inquit,
 uirgo concipiet, & pariet filium. En habes feminam scili
 cet uirginē. Vis & de uirō audire quid sit: Et uocabitur,
 ait, nomen eius emanuel: id est nobiscū deus. A Femina
 itaq; circumdans uirum: uirgo est concipiens deum.
 Videns quā pulchre & concorditer sanctiorum mira fa
 cta & mystica dicta sibinūcem concinnunt: Vides quā im
 stupendum sit hoc unum de uirginē & in uirginē factum
 miraculum: quod tot miracula preuenerunt: tot oracula
 promiserunt: Vnus nimirum fuit spiritus prophetarum:
 & licet diuersis modis, signis & temporibus eandem rem
 diuersi non diuerso spiritu & prouiderunt & prædixe
 runt. Quod moysi monstratum est in rubo & igne: aaron
 in uirga & flore: gedeon in uellere & rore: hoc aperte Sa
 lomō prouidit in forti muliere & eius precio: apertius
 Hieremias præcinit de femina & uiro: apertissime Esaiās
 declarauit de uirginē & deo: Gabriel tādē exhibuit spū
 sam salutando. Ipsa namq; est de qua nunc euangelista.
 Missus est, ait angelus à deo ad uirginē desponsatam
 Ioseph. B Ad uirginē, inquit, desponsatam. Quare
 desponsatam? Cum esset, inquam, uirgo electa & ut osten
 sum est uirgo conceptura: uirgo paritura: mirum cur de
 sponsata fuerit non nuptura. Nunquid uel hoc casu fa
 ctum quis dixit: Non ex casu factum uel quod rationabilis
 causa commendat causa ualde utilis & necessaria & diu
 ni profus adiuuentione consiliū digna. Dicam qd mihi
 imo qd ante me patribus usum fuit. C Illa utiq; fuit
 ratio desponsationis marie quæ & dubitationis thome
 Mos siquidē in dæuō erat ut a die desponsationis sue usq;
 ad tps nuptiarū sponis sponse traderetur custodia: quatenus
 eorum ipsi eo sibi pudicitiam curi ostus seruaret:
 quo sibipsi fideiores existerant. Sicut ergo Thomas du

btando, palpando: constar: tiffimus factus est dñice con
 fessor resurrectionis: ita & Ioseph Mariam sibi desponsau
 do: eiusq; conuersionem in tempore custodiae studio
 sius comprobando: factus est pudicitie fidelissimus te
 stis. Pulchra utriusq; rei conuenientia: & dubitatio tho
 mæ & desponsatio Marie. Poterant quidem similes erro
 ris laquei nobis iniicere, fidei uidelicet in illo: castitatis
 in illa: ueritatem in suspitionem adducere: sed ualde pru
 denter & pie factum est per contrarium: ut unde metue
 batur suspicio: firma sit certitudo. Nam & de filij resurre
 ctione citius quidem ego qui infirmus sum crediderim
 Thomæ dubitanti & palpanti: quā cephæ audienti &
 credenti: & de matris continentia facilius sponso eius eu
 stodiendi & experienti: quā ipsi quoq; uirginē de sola sua
 cōsciētia se defendenti. D Dic quæso quis eam uidens
 non desponsatā & grauidā, non potius diceret corruptā
 quā uirginē? Nō autē decebat hoc dici de matre dñi. To
 lerabilius uerō atq; honestius fuit putari ad tps christum
 de coniugio fuisse narā: quā de fornicatione. A Sed
 non poterat, inquis, deus apertum aliquid ostendere si
 gnium: quo uidelicet fieret: ut eius nec ortus susamaretur
 nec mater criminetur: Poterat utiq; sed non poterat la
 tere daemones: qd scirent homines. Oportebat autē a prin
 cipe mundi aliquandiu clari diuini consiliū sacramentum
 non quod deus si palam opus suum facere uellet: impedi
 ri posse ab illo metuere: sed quia ipse qui nō solum pote
 ter, sed etiam sapienter quæcumq; uoluit fecit: sicut in om
 nibus operibus suis quasdam rerum uel temporū cōgruē
 tias propter ordinis pulchritudinem seruate consueuit,
 ita in hoc quoq; tam magnifico opere suo, nostræ uidelicet
 et reparationis, non tantum potentiam suam: sed & pru
 dentiam ostendere uoluit. Et quamquam illud aliter quō
 uellet perficere potuisset: placuit ei tamē eo potius & mō
 & ordine hominem sibi reconciliare: quo nouerat eccō
 disse, ut sicut diabolus prius seduxit feminam: & postmo
 dum uirum per feminam uicit, ita prius à femina uirgi
 ne seduceretur, & post a uirō christo aperte debellaretur:
 quatenus malitie fraudi dum ars pietatis illuderet: ac ma
 ligni fortitudinē, christi uirtus contereret: diabolo Deus
 & prudendior appareret & fortior. Ira quippe decuit in
 carnatam sapientiam spiritalem uincere malitiam: quo
 non solum attingeret à fine usq; ad finem fortiter: sed &
 disponderet omnia suauiter. Attingit autē à fine: usque
 ad finem, id est à celo usque ad infernum. Si ascendero,
 inquit, in celum tu illic es: si descendero in infernum
 ades. Vtrobq; uerō fortiter quando & de supernis expu
 lit superbium: & apud inferos spoliavit auarum. Con
 ueniens ergo erat ut suauiter quoque omnia celestia scilicet
 licet & terrena disponderet: quatenus & illinc deiciens
 iniquitum reliquos in pace firmaret, & huc debellaturus
 inuidum nobis prius suæ humilitatis & mansuetudinis
 ualde necessarium exemplum relinqueret: scilicet mirabilis
 fieret moderamine sapientie, ut & suis suauis: & hosti
 bus fortis appareret. Quid enim prodesset diabolo à
 deo uincit: nobis manentibus superbis: Necessario igitur
 desponsata est Maria Ioseph: quando per hoc & a cano
 bus sanctum absconditur: & a sponso uirginis compro
 batur, & uirginis tam uerecundie parcitur: quā fame
 prouidetur. Quid sapientius: quid dignius diuina pro
 uidentia: Vno tali consilio secretis celestibus, & admittit
 testis, & excludit hostis, & integra seruat sana
 uirginis matris. Alioquin quādo peperisset iustus adul
 ter: Scriptū est autem: Ioseph autem uir eius cum esset
 iustus & nollet eam traducere: noluit occulte dimittere
 eam. Bene cum esset iustus, noluit eam traducere: quia si
 cut nequaquā iustus esset si cognitam eam consensisset:
 sic nihilominus iustus non esset si probatam iunctam
 am condemnasset. D Cum ergo iustus esset, & nollet
 eā traducere: uoluit dimittere eam. Quare uoluit dimit
 tere eam? Accipe & in hoc non meam, sed patrum senten
 tiam. Propter hoc Ioseph uoluit dimittere eam: pro

Esai. 1.
 Luc. 2.

Esai. 7.

Luc. 1.

Psal. 138.

Matth. 1.